

PIEREN STEKEN

Zelf je pieren spitten is voor veel fanatieke zeevissers onderdeel van de hobby.

Een riek, twee emmertjes en een zeef. Meer heb je niet nodig om zelf pieren en zagers te steken. Zo heb je niet alleen goedkoop, maar ook kakelvers aas. Dat is een niet te onderschatten element in de zeevisserij. Paul van Swaal - fanatiek zee-en wedstrijdvisser - neemt ons mee op pierenjacht.

TEKST TIES ITTMANN FOTOGRAFIE BRAM BOKKERS

Bij laagwater treffen we Paul van Swaal aan op de slikken bij Bruinisse. Niet om te vissen, maar voor het 'vangen' van aas. Vers zeeaas is namelijk één van de belangrijkste aspecten van het zeevissen, zeker voor een fanatiek wedstrijdvisser als Van Swaal. Bovendien is dit gemakkelijk zelf bij elkaar te spitten. "Je kunt natuurlijk naar de eerste de beste hengelsportzaak rijden, maar zelf spitten is een stuk goedkoper en daarbij ook een leuke bezigheid", zegt Van Swaal. "Echt iedereen kan pieren steken. Mits de vorst een beetje weg blijft, kun je het hele jaar door aan voldoende vers aas komen."

EVEN SLIKKEN

Het pierensteken gebeurt op zogenaemde slikken, die je vooral in getijdengebieden als de Ooster- en Westerschelde en de Waddenzee aantreft. Een slik is een ondiepe plaat die bij laagwater droog valt en bij hoogwater onder loopt. "Bekijk voordat je gaat steken dus altijd even goed het getij, zodat je ook daadwerkelijk de plaat op kunt om te gaan spitten." Het water dat tweemaal daags over de plaat spoelt, voert ieder opkomend tij ook telkens voedsel mee. "In de zanderige klei (slik) die op de plaat achterblijft, zitten allerlei kleine waterdiertjes. Op de met eb droogvallende platen zie je niet voor niets

Paul in actie met de riek.

zoveel watervogels naar voedsel zoeken."

'STRONTJES'

Ook fanatieke zeevissers maken dankbaar gebruik van de verse aanvoer van voedsel. Zij zoeken in het slik naar lekkernijen voor de vis: zagers, pieren en witjes. "We moeten echter nog even geduld hebben voordat we de zandplaat op kunnen. De stevige wind stuwt het water op zodat het langer duurt voordat ie droogvalt", zegt Paul. Een tijdje later maakt de zee uiteindelijk toch plaats voor een enorme kale, modderige vlakte. Als we die oplopen geeft Paul de tip om te speuren naar 'strontjes', oftewel de uitwerpselen van pieren. "Onder deze hoopjes zitten de pieren in het slik verstopt."

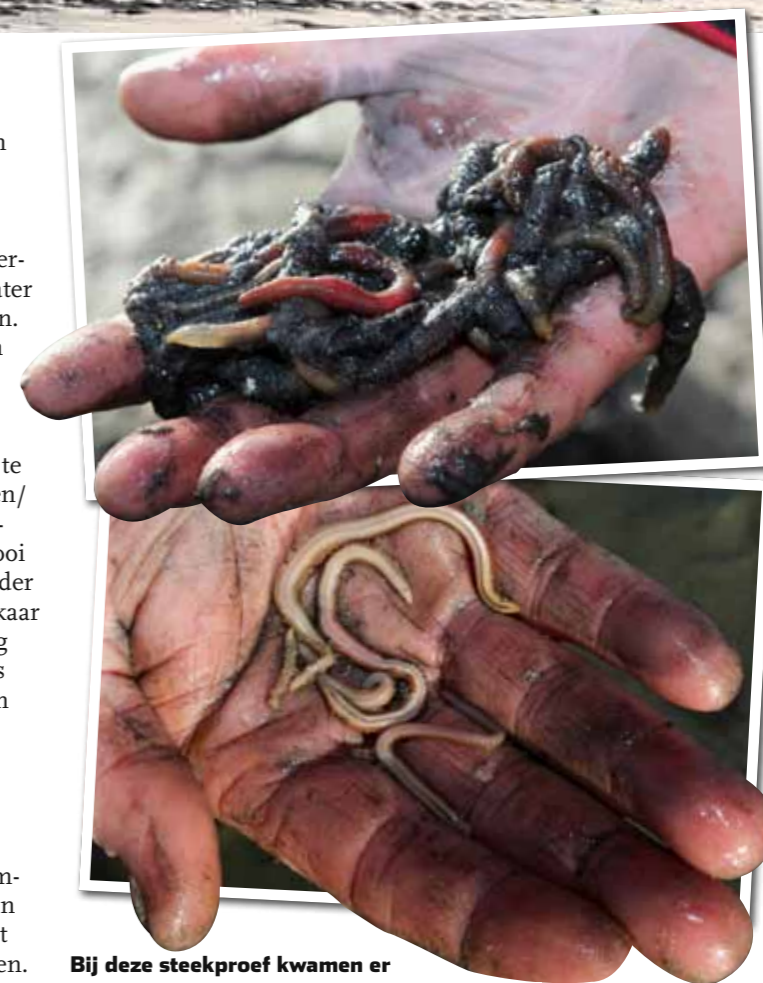
GEULTJE

Tijd om de proef op de som te nemen. Nabij verschillende uitwerpselen wordt de riek in de sliklaag gezet. "Gebruik

voor het spitten altijd een riek. Met een spade hak je de pieren en zagers vaak in tweeën, waardoor het sap verloren gaat." Begin op minimaal 25 meter van de waterlijn met graven om vervolgens parallel aan het water naar achteren toe te werken. "Steek een geultje van zo'n 1,5 tot 2 meter breed af, waarbij je het afgestoken slik aan weerszijden van de geul deponeert. Dit om te voorkomen dat de pieren en/of zagers zich snel weer terugtrekken in het zand. Gooi het slik gerust ook wat harder neer, zodat de 'kluit' uit elkaar valt. Dan zie je snel genoeg of er iets in zit. De beestjes zitten vaak één riek diep en vis je er zo met je handen tussenuit."

EMMER & ZEEF

Als snel komen de eerste pieren en witjes uit het zompige slik tevoorschijn. "Even zeven en spoelen en je hebt kakelvers zeeaas voorhanden. Daarvoor gebruik ik een pot

Bij deze steekproef kwamen er zeepiers en witjes tevoorschijn.

Gebruik voor het steken altijd een riek, zodat de pieren en zagers intact blijven.

uit het tuincentrum waar vijver- en waterplanten in worden gezet. Deze potten zijn voorzien van kleine gaatjes zodat ze als een soort filter werken." Verder heeft Paul twee emmers bij zich: een voor de zagers en een voor de pieren. "Om de pas gestoken zagertjes in leven te houden, bewaar ik ze in een laagje

zeewater. Het is verstandig dit zoute water thuis nog een keer te verversen, dus neem een emmer vers zeewater mee." De pieren gaan in de andere emmer zonder water en worden daarna omwikkeld met krantenpapier.

ONDERGROND

Ook op de plaat zitten de

pielen en zagers redelijk van elkaar gescheiden. "De pieren zitten vaak tussen het slik – de kleine, donkere piertjes vaak wat dicht bij het water, de grotere exemplaren wat verder van de waterlijn – terwijl de zagers meestal wat meer in het zand zitten." De zagers geven vandaag echter niet thuis, maar de pieren en

witjes gelukkig wel. "Witjes (of zandzagers) zijn te herkennen aan hun witte, parelmoerachtige kleur. Ook zijn deze zagerachtigen doorgaans kleiner en dunner dan zeepieren en zagers. Het zijn tere bestjes die niet lang houdbaar zijn – in hengelsportwinkels zijn ze vrijwel niet verkrijgbaar – maar het is een prima aassoort

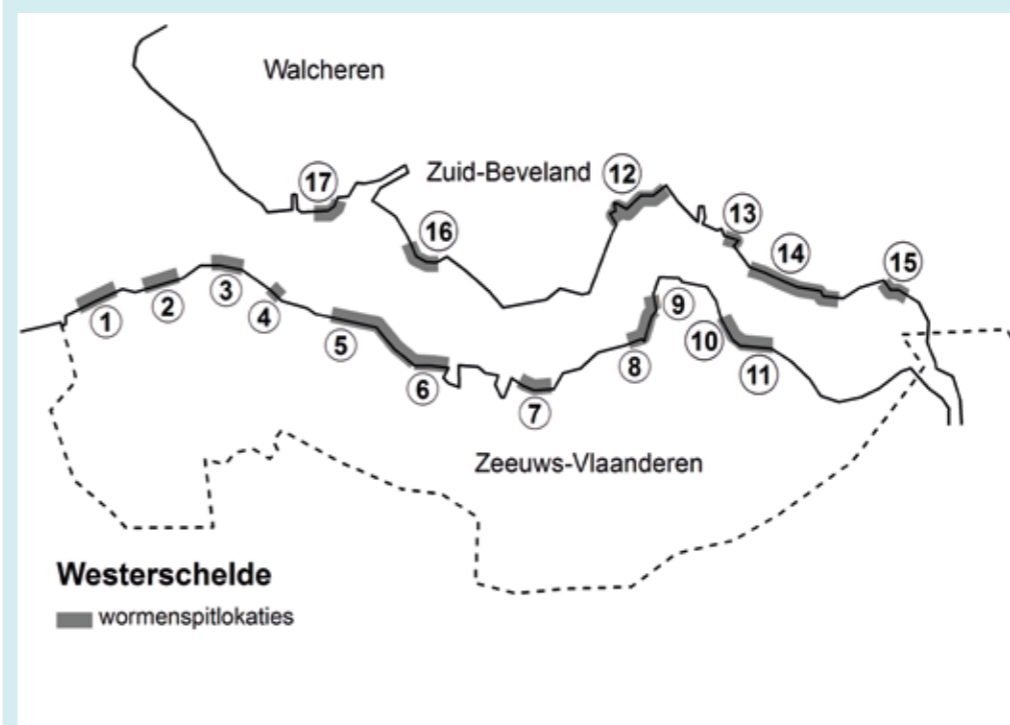
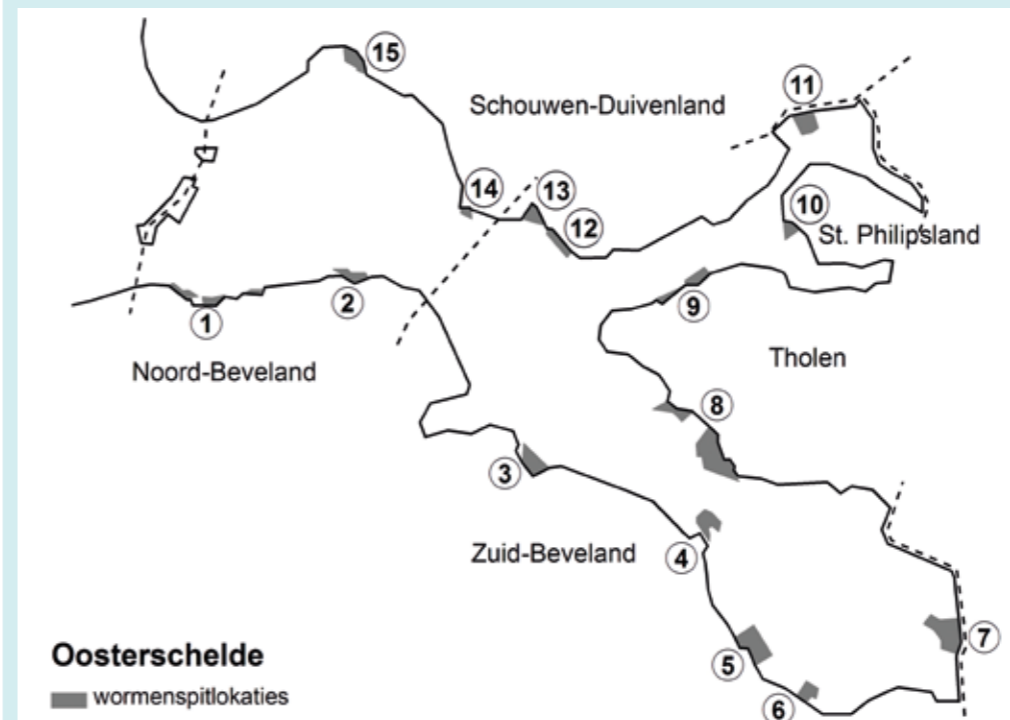
Gooi de geul na het spitten altijd weer netjes dicht

SPITLOCATIES

Sportvisserij Zuidwest Nederland huurt ruim 30 percelen rondom de Ooster- en Westerschelde waar je zeepieren en zagers kunt spitten. Op deze zogenaamde spitlocaties kan iedereen met een VISpas, ZeeVISpas of een wormenspitvergunning terecht. De exacte beschrijvingen van de spitvakken zijn te vinden in de Gezamenlijke Lijst van Nederlandse Viswateren, de Lijst van Zeeviswateren en in de wormenspitvergunning (deze laatste vergunning is verkrijgbaar in de webwinkel van Sportvisserij Zuidwest Nederland). Daarnaast zet Sportvisserij Zuidwest Nederland zich in voor het verwerven van nieuwe percelen om ook in de toekomst voldoende zeeaas te garanderen. Ook wordt er gewerkt aan het verkrijgen van (tijdelijke) alternatieve spitlocaties om het verlies van spitgebieden door zandhonger – het langzaam verdwijnen van slikken en platen – te voorkomen.

De spitlocaties aan de Ooster- en Westerschelde.

die op sommige momenten echt het verschil kan maken."

THUIS BEWAREN

De grote zeepieren zijn bijzonder geschikt voor de gulvisserij, terwijl de kleinere witjes favoriet zijn tijdens wedstrijden. "Platvis en kleinere vis heeft nogal eens moeite met een dikke zeepier, maar haapt wel gemakkelijk een witje weg." Thuis kun je de zagers het beste in de emmer met zeewater of in een bak voorzien van zeewater en zuurstofpomp bewaren. "Zo houd je ze respectievelijk een paar dagen tot wel anderhalve week goed." Zeepieren gaan daarentegen verpakt in lagen krantenpapier meestal direct de koelkast in. "Dan drogen ze mooi uit en worden ze wat taaier, zodat je er verder mee kunt werpen. Let wel op dat de pieren niet op een hoopje tegen elkaar liggen, anders verpieteren ze in elkaars sappen. Gedroogde pieren kun je ook zouten, dan heb je een wonderaas voor schar", tipt Van Swaal.

VOORDELEN

Het zelf steken van pieren en zagers is de goedkoopste manier om aan vers zeeaas te komen en zorgt dat je niet afhankelijk bent van derden voor je aasvoorziening. Van Swaal: "Wij gaan vaak met een groepje steken – dat doen er wel meer want tijdens het spitten kom ik vaak dezelfde mensen tegen. Dan heb je in twee uurtjes tijd soms zo 200 pieren per persoon. Voor een portie van 50 stuks betaal je in de hengelsportzaak al gauw € 6,50. Voor dat geld rijd je met wat vismatten heen en weer naar Zeeland en heb

VOORWAARDEN

- 1 Het spitten mag uitsluitend plaatsvinden binnen de daartoe bestemde spitvakken.
Het spitten mag niet geschieden binnen een afstand van 25 m:
- uit de teen van de zeeweringen;
- rondom hoofden, dammen of andere buitendijks gelegen waterstaatswerken;
- van schelpdierpercelen.
- 2 Het spitten mag niet geschieden op plaatsen waar vaste bodemlagen als veen, schelpdierbanken e.d. aan de oppervlakte komen.
- 3 Het spitten mag niet dieper geschieden dan tot 0,30 m beneden de bovenkant der buitengronden.
- 4 De ontgraven grond dient direct op de plaats van ontgraving te worden teruggelegd en gelijkmatig daarover te worden verdeeld.
- 5 Tussen zonsondergang en zonsopgang mag niet worden gespitt.
- 6 Het spitten mag niet geschieden op begroeide schorgebieden en zeegrasvelden.
- 7 Het machinaal winnen van zeeaas op schorren en droogvallend intergetijde gebied is verboden.
- 8 De spitlocaties mogen uitsluitend via de bestaande dijkovergangen, schorpaden en/of per boot worden benaderd.
- 9 Bij het uitoefenen van het spitten van zeeaas is de spitter verplicht zijn (Zee)VISpas of wormenspittvergunning bij zich te dragen en op eerste verzoek te tonen aan controlerende instanties als politie, de Provincie Zeeland, de Algemene Inspectiedienst en Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's).
- 10 Een spitter wordt geacht zonder vergunning zeeaas te steken of te hebben gestoken, indien hij een van de hierboven omschreven bepalingen overtreedt of zich niet houdt aan deze bepalingen.

Spoel het vers gestoken aas schoon in een pot die bedoeld is voor water- en vijverplanten.

je met enkele uurtjes werk zo voor een paar tientjes aan aas. We steken vaak aan het begin van de week, zodat de pieren goed hebben kunnen drogen voordat we er aan het einde van de week mee gaan vissen.”

VANGST

Met een mooie portie pieren en witjes in de emmers houdt Paul het spitwerk voor gezien. De pierenvangst van vandaag is redelijk: “Vaak heb je de buit na een paar uurtjes wel binnen. Bovendien is dat

gespitt nog een aardige fysieke inspanning”, zegt hij terwijl de gegraven geul weer netjes dicht gooit. “Zeker als de zagers en pieren met het wat koudere weer van vandaag naar mijn idee toch wat dieper zaten dan gebruikelijk. Bij een langdurige vorstperiode laat

ik de riek dan ook vaak links liggen. Het is dan gewoon niet rendabel om te gaan spitten. Maar met de milde winters van tegenwoordig kun je vaak toch wel terecht. Tegen de zeevisser die qua aas niets aan het toeval wil overlaten zeg ik dan ook: ga toch spitten!”

Op de met eb droogvallende platen zoeken ook vogels naar voedsel.

